

J E S E N I Š K I

Poština plačana v gotovini

KOVINAR

CLASILO OSVOBODILNE FRONTE OKRAJA JESENICE

Leto 11.

Jesenice dne 12. novembra 1949

Štev. 45

NAŠ PROGRAM

(Iz govora predsednika OOOF tov. Voljča Ignaca na plenarnem zasedanju OF okraja Jesenice 6. XI. 1949)

Ko je predsednik tov. Voljč Ignac poudaril notranji in zunanje politični pomen volitev v kraljeve ljudske odbore, in orisal gnusno politiko voditeljev SSSR proti naši državi, je prešel na gospodarsko-politično problematiko v jeseniškem okraju. Nanizal je vrsto nalog, ki stoje pred frontnimi organizacijami v zvezi z volitvami v KLO-je. Obvladamo nekaj glavnih misli iz njegovega govora:

Organizacije Osvobodilne fronte v jeseniškem okraju so v svojem dosedanjem delu pri izvrševanju gospodarskih nalog zagrešile več slabosti in propustov, tako pri mobilizaciji delovne sile, ustanavljanju kmetijsko-obdelovalnih združenj, pri raznih odkupih in izterevanju davkov, pri organizaciji prostovoljne delovne sile itd. Zlasti pa so nekatere frontne organizacije pokazale nemoč za razkrinkavanje raznih spekulativov in sovražnikov socializacije naše vasi.

Čas pred volitvami je zelo primeren za odpravo storjenih napak. Sicer nekateri zdaj mislijo, da bomo zaradi volitev ostopili od svoje borbe za izgradnjo socializma in popustili v naši volji za dosledno izvajanje vseh nalog, ki so pred nami. Tako mišljenje je v osnovi zgrešeno. Nasprotno moramo na množičnih sestankih in v zborih volivcev priti vse dosedanje napake in slabosti na dan, da bodo volivci z zaupanjem oddali glas tistim, ki so zaupanja vredni. Na sestankih se mora zaostriiti borba proti vsem spekulantom in izkoriščevalcem, glas najširših ljudskih množic mora priti do polne veljave, ker le na ta način bomo dokazali globoko vsebino naše demokratičnosti. Naši delavci in kmetje dobro vedo, da je cilj naše borbe njihov cilj, to je osvoboditev slehernega od vsakega izkoriščanja.

Za mobilizacijo delovne sile so uprave naših podjetij storile mnogo premalo, za kar pa nosijo največjo odgovornost tudi sindikalne organizacije. Če je bila Osvobodilna fronta v stanju mobilizirati močno število delavcev za naša podjetja, pa naše sindikalne organizacije niso storile vsega glede nastanitve teh delavcev, glede njihove prehrane, obleke in preskrbe sploh. Sicer so pri tem tudi objektivne težave, ali največ težav je subjektivnega značaja zaradi birokratizma v nekaterih naših ustanovah, trgovinah itd. V železarno in ostala podjetja v okraju je bilo letos vključenih v delo 1600 nove delovne sile. Samo v mesecu oktobru se je iz našega podežella vključilo 80 novih delavcev, kar dokazuje, da je v naših vaseh še na razpolago delovna sila, ki jo je treba le najti in jo prepricati o možnosti zaposlitve.

Mnogo delovne sile bomo sprostili z nadaljnjo socialistično preobrazbo naše vasi, z organiziranjem novih kmečko obdelovalnih združenj. Kljub temu, da je v okraju 83% delavskega staleža in le 17% kmetov, bomo z mehanizacijo našega poljedelstva sprostili vso odvisno delovno silo, ki je zdaj na vasi še več ali manj potrebna. Seveda pa bomo morali teži novi delovni sili nuditi tudi človeka dostojno življenje. Samo na Jesenicah se kaže nujna potreba po gradnji najmanj 800 stanovanj, v vsem okraju pa čez 2.000. Z malimi adaptacijami pa bi mogli že zdaj pridobiti kakih 300 novih stanovanj.

Ko govorimo o socializaciji naše vasi, se moramo zavedati, da je ta preobrazba nujno zvezana tudi z borbo proti raznim spekulantom. Ti so se razkrinkali in pokazali svoje lice pri obveznih odkupih, plačilu davkov, pri izpolnjeva-

nju setvenega plana, pri poseku in izvozu lesa, sploh povsod tam, kjer je bilo treba odradati svoj delež za dobro skupnosti. Zato bi bilo skrajno škodljivo, če bi v predvolivni dobi popustili tem spekulantom ter nasedali njihovim sladkim in zapeljivim besedam. Vsak dan in vsako uro moramo tolči po njih in jim onemogočiti, da bi še nadalje izrabljali nekatero objektivno težavo, s katerimi se moramo še boriti.

Ob naštevanju navedenih slabosti in pomanjklivosti pa bi bilo nepravilno, če ne bi na drugi strani priznali tudi velikih naporov in uspehov, ki so jih naši delovni ljudje že dosegli v borbi za boljše življenje. To dokazujejo številne prostovoljne delovne akcije, presežene obvezne oddaje, gradnje združnih domov, izpolnitev setvenih in proizvodnih planov ter drugih gospodarskih nalog.

To bi bile nekatere misli, o katerih bi bilo treba razpravljati na množičnih sestankih OF in zborih volivcev. Jasno je, da s povedanim še daleč niso izčrpana vprašanja. Na množičnih sestankih mora biti govora tudi o finančnem položaju dotičnega KLO-ja, o uspehih in neuspehih lokalnih gospodarskih in komunalnih podjetij, o delu posameznih odborov, v kolikor so le-ti svoje naloge izpolnjevali v korist ljudstva. Odkriti in moško je treba na sestankih položiti jasne in čiste račune o vsej naši dejavnosti, ker le z množično kontrolo bodo napake v bodoče manjše.

Velike in odgovorne so torej naloge, ki stoje pred frontnimi organizacijami. Ali zavedati se moramo, da so predstojerje volitve nadaljnji korak za demokratizacijo naših kraljevih ljudskih odborov. Zato je treba to našo težko in veličastno borbo za ustvaritev socializma pri nas povezati z borbo, ki jo bomo naši narodi pod vodstvom KPI proti vsem informbirolevskim klevetnikom in rušilcem svetovnega mira. Vsak volivec v poslednji gorski vasi mora biti seznanjen z linijo naše Partije v izgradnji ljudske oblasti, mora poznati nje napore v borbi za izpolnitev petletnega plana, za čimprejšnjo izgradnjo socializma pri nas ter za enakopravne odnose med socialističnimi državami.

S takim programom, ki bo v veliki meri utrdil osnovne organe naše ljudske oblasti, bo šla Osvobodilna fronta na volitve.

Tudi v Zapužah so tekmovali

Med podjetja, ki že več mesecev bolj ali manj uspešno tekmujejo za višjo proizvodnjo, se je uvrstilo tudi Invalidsko podjetje industrije sukna v Zapužah pri Lescah, kjer so dosegli prav lepe uspehe.

Na pobudo partijske, sindikalne in mladinske organizacije so delavci in delavke sklenili, da nočejo zaostajati za drugimi podjetji. Prav posebno voljo za tekmovalno so pokazale tkalke, ki so takoj začele s pripravami. Njim so se pridružili tudi predilci.

V svojem tekmovalstvu so dokazali, da je možno tekmovali povsod, kjer imamo delovni proces. V tkalnici sta bili najboljše Mohorič Fanica in Rakar Angela, ki sta ob 91,5% izkoriščenem navadnem tkalskem stroju presegli normo za 23%. Napravili sta 43.000 votkov v 5 urah. Zelo spretni sta bili tudi Moharič Pavca in Knafel Ivanka. V predilnici sta dosegli najboljši rezultate Koseli Francika in Šlihar Ivanka, ki sta presegli normo za 32%. Takoj za njima sta Košir Helena in Bevc Urh.

51 dni pred rokom

je šamotarna v jeseniški železarni

izpolnila plan

Tovarna ognjevdzdržnega materiala, ki je v sestavu Železarne Jesenice, je 10. novembra 1949 izpolnila svoj letni plan, to je 51 dni pred rokom in 19 dni pred sprejeto obveznostjo. Ko so 11. septembra pričeli v tovarni s tekmovalnim za večjo storilnost dela, so poslali tov. Titu brzojavko, da bodo izpolnili letni plan do 29. novembra. Uspehi in izkušnje, ki so si jih pridobili v večkratnem tekmovalstvu, jim je dalo novih vzpodbud. Tekmovanje se je polagoma razširilo na ves obrat, na nekaterih delovnih mestih pa je postalo tekmovalno stalni način dela.

Prvi dan tekmovalstva je grupa mladinke Maide Markunove iz brigade Jakoba Žena presegla dnevno normo za 377%. V drugem tekmovalstvu, na čast okrajne partijske konference, je dvojica Iskra in Mavec zmagala z izpolnitvijo 544% dnevne norme, druga grupa pri mlinih pa je izpolnila dnevno nalogo s 492%. Vse to je močno povzelo proizvodnjo, tako da so v oktobru izpolnili mesečni plan s 129%.

Pa že pred tekmovalnim je bila šamotarna med najboljšimi obrati jeseniške železarne. Povprečno je mesečne planske naloge presegla za 10%. O tem pričajo razne diplome in medobratna prehodna zastava železarne, ki so si jo osvojili že drugič. V rdečem kotičku imajo 11 diplom, ki so jih prejeli kot zmagovalci v tekmovalstvu, dve prehodni zastavi najboljših delovnih brigad, med katerimi je ena mladinka. Poleg tega imajo še več drugih priznanj za politično in kulturno delo.

V oktobru tega leta je šamotarna dosegla največjo proizvodnjo v svoji zgodovini. Presegla je proizvodnjo ognjevdzdržnega materiala iz leta 1939, ko so bili za šamotarno najboljše pogoji, za 256%. Ta zmaga je toliko večja, ker tudi v šamotarni nima dovolj delovne sile. Pred kratkim je pričela z izdelavo specialnega ognjevdzdržnega materiala, ki smo ga do nedavnega morali uvažati iz inozemstva.

Kolektiv je z največjim ogorčenjem obsodil resolucijo Informbiroja in grda obrekovanja nekaterih voditeljev Sovjetske zveze in držav Ljudske demokracije ter odgovoril s proizvodnjo novih izdelkov, ki bi nam jih morale dobaviti Čehoslovaška in Madžarska. V rekordnem času 20 dni so izdelali dva set vagonov specialne ognjevdzdržne opeke za visoke

peči v Sisku. Prav tako so izdelali specialno opeko za novo valjarno debele pločevine na Javorniku. S takimi delovnimi zmagami odgovarja delovni kolektiv šamotarne na vse ovire, ki nam jih delajo na vzhodu in mimo vseh težav gradi našo težko industrijo ter tako izpolnjuje naloge Titovega petletnega plana.

Uspehi delovnega kolektiva šamotarne so dozdaj največji, kar so jih dosegle vse tovarne za ognjevdzdržni material v Jugoslaviji. Tajnost doseženih uspehov je v dobri organizaciji dela in v tesni povezanosti obratovodstva s partijsko in sindikalno organizacijo. Obratovodja tov. Janko Stana ima velike zasluge za razširitev obrata in zvišano proizvodnjo. Po njegovi zamisli so bili zgrajeni razni novi objekti in se začeli izdelovati novi proizvodi ognjevdzdržnega materiala. Tov. Stana je bil za svoje zasluge odlikovan z ordenom II. stopnje in že trikrat proglašen za udarnika. Kljub temu, da je tov. Stana težki invalid iz prve svetovne vojne, ne štedi s časom za čim boljši uspeh svojega obrata. Po 10, 12 pa tudi po 16 ur se dnevno zadržuje med delavci in jim pomaga z nasveti in objasnjevanjem reševati vsa vprašanja.

Partijska in sindikalna organizacija v šamotarni sta med najboljšimi v jeseniški železarni. V tem obratu so prvi organizirali tekmovalstvo za višjo proizvodnjo. Brigadir prve brigade, ki je pričela tekmovalnim, je sekretar partijske organizacije tov. Lovro Arh. Revolucionarne izkušnje, ki si jih je pridobil v narodnoosvobodilni borbi kot politični funkcionar, zdaj z uspehom prenaša na ostale delavce in s tem povečuje proizvodnjo.

Na izkušnjah, ki so si jih pridobili v času tekmovalstva, so reorganizirali brigade in znižali njih število od 56 na 17. Brigade so razdeljene v grupe. Med njimi se posebno odlikujejo grupe Rackija, Presterela ter mladinska grupa Maide Markun, ki je dozdaj najboljše v železarni. V osemurnem tekmovalstvu je vsaka mladinka te brigade prelozila po 44 ton materiala. V obratu je zaposlene okrog 40% ženske delovne sile. Poleg navedenih so dosegle naslov udarnika še Simič Pavla, Polak Pavla in druge.

Da so bili v šamotarni doseženi tako veliki uspehi, je prav gotovo pripomogel strokovni tečaj, ki ga je dovršilo 32 delavcev. V decembru bodo osnovali nov tečaj. Obratovodja ima prav, ko trdi, da so doseženi uspehi predvsem rezultat visoke politične zavednosti delovnega kolektiva, ki s polno odgovornostjo izpolnjuje vse delovne naloge in jih visoko presega. Tako je tov. Janez Podlipnik petkratni udarnik, Stanko Mavec, Stanko Solar, Jože Koželi, Dečmar in še nekateri pa so večkratni udarniki.

V oktoberskem medbrigadnem tekmovalstvu je bila spet šamotarna tista, ki je z brigado Pavla Oblaka zmagala v jeseniški železarni.

Ob izpolnitvi letnega plana tovarne ognjevdzdržnega materiala (šamotarne) je bilo proglašanih 71 novih udarnikov, večje število delavcev pa je bilo nagrajenih. Na slavnosti proglasitve udarnikov je kolektiv sprejel obveznost, da bo do konca leta presegel letni plan za 12%. Na tej slavnosti, ki jo je organizirala partija, organizacija, so bili poštvovalnejši kandidati Partije sprejeti v članstvo, najboljše delavci pa v kandidaturu Partije. Slavnost je imela značaj odprtega partijskega sestanka, na katerem so bili poleg delovnega kolektiva šamotarne, navzoči tudi zastopniki ostalih obratov

Zasedanje širšega plenuma Osvobodilne fronte okraja Jesenice

V nedeljo dopoldne je bilo zasedanje širšega plenuma Osvobodilne fronte okraja Jesenice, ki so se ga poleg članov OOOF udeležili še predsednik in sekretarji osnovnih frontnih organizacij v okraju. Plenum je otvoril pom. sekretarja OOOF tov. Srečko Beniger, ki je uvodoma pozdravil navzoče aktiviste OF, ljudskega poslanca tov. Aleša Je-

lenca, ministra za delo vlade LRS tov. Martina Greifa, zastopnika JA in ostale goste.

Po izvolitvi delovnega predsedstva je sekretar OOOF tov. Ivan Veber poročal o dosedanjem delu Osvobodilne fronte v jeseniškem okraju in med drugim dejal:

Cilj Osvobodilne fronte je izgradnja socializma

Že leto in pol se nahajamo v situaciji, v kakršni ni bila do zdaj še nobena država ljudske demokracije, pa tudi še nobena kapitalistična država. Priča smo besnim napadom voditeljev SSSR in ostalih informbirojevskih držav, ki so izgubili vsako mero dostojnosti v svojih sovražnih napadih na našo Jugoslavijo. Zato je potrebno, da zaradi teh nenačelnih in zaradi naših velikih zmag doma in v svetu, pregledamo naše dosedanje delo.

Med okupacijo je bil cilj Osvobodilne fronte, da pod vodstvom KPJ izžene okupatorja in upostavi ljudsko oblast. Po osvoboditvi je cilj Osvobodilne fronte izgradnja socializma v naši državi. Temu cilju služi vse naše delo in naloga.

Kaj je potrebno, da zgradimo socializem na naši vasi? Predvsem moramo dvigniti vodstvo naših osnovnih organizacij na višjo ideološko stopnjo. Lahko trdimo, da so vse napake, ki so se dogajale na terenu, izvirale iz tega, ker vodstvo naših krajevnih in vaških odborov OF še ni dovolj ideološko zgrajeno in razgledano. Zato so se tudi večkrat kršila načela demokracije, ki prevečajo našo organizacijo, zato so se odbori na vasi tuptam tudi ustrašili vaških spekulativov in jim popuščali.

Tudi z našim kulturno-prosvetnim delom na vasi ne moremo biti zadovoljni. Naše ljudstvo si želi raznih gledaliških in podobnih prireditev, preko katerih bi mogli v naše članstvo vnašati duha sedanjega časa. Kulturne prireditve so bile več ali manj le v mestih in industrijskih centrih, dočim smo na vasi vse to precej zanemariali.

Drugo važno vprašanje pa je način postopanja z ljudstvom in pristopanja k niemu. Zelo pogosto slišimo pritožbe, da vaški mogotci in špekulanti dvigajo svoje glave, da jih je treba kaznovati itd. Ali niso za tako situacijo odgovorni naši odbori OF in njihni aktivisti, ki na seilah odborov včasih na dolgo in široko razpravljajo o škodljivem delovanju vaških spekulativov, proti njim pa ničesar ne ukrenejo? Le redkokdaj se na množičnih sestankih ali zbiorih volivcev, ki so najučinkovitejše sredstvo za razkrinkavanje škodljivih pojavov, o tem razpravlja. Nekateri odborniki in aktivisti OF se boljše zameriti sovražnim tipom, ki bi še danes hoteli imeti vso oblast v svojih rokah. Ali more potem takšen odbor imeti zaupanje in zaslombo pri našem delovanju ljudstvu, ki je v svojem bistvu revolucionarno? Jasno je, da ne. Osvobodilna fronta na vasi mora prenehati z prakso, da bi na množičnih sestankih in zbiorih volivcev govoril vedno le po eden, katerega nasprotni tipi zaradi pasivnosti ostalih članov odbora večkrat pritisnejo ob steno. Ta nerevolucionarnost nekaterih naših odbornikov in aktivistov izvira največkrat iz neznanja, ker se ne zavedajo, da je bistvo diktature proletariata oziroma ljudske demokracije ta, da je vsa oblast v rokah 95% ljudstva proti 5% naših nasprotnikov, ki se nikakor ne morejo in se tudi zlepa ne bodo sprijaznili s svojo usodo. Zato se je treba proti njim dnevno in trdo boriti.

Socializma na vasi si ne moremo zamisliti brez združništva. Vendar se je na seilah OF vse premalo razpravljalo o tem vprašanju. Pri nas je dosti odbornikov in aktivistov na vasi, ki še ne poznajo vzorci pravil kmetijsko obdelovalnih zadrug. Zato prihaja večkrat do neenotnih tolmačenj, da kmetie včasih sami ne vedo, kaj je pravilno in kaj ne. Premalo pojasnjujemo kmetom, da špekulacija ne bo mogla več dolgo obstojati prav zaradi naraščanja socialističnega sektorja na vasi.

Premalo se v agitacijske svrhe poslu-

žujemo tudi že doseženih uspehov nekaterih naših dobrih KOZ in združnih ekonomij. V jeseniškem okraju imamo zdaj 5 kmečko obdelovalnih zadrug s skupno površino 5427 ha zemlje. Najboljše je KOZ na Prezrenjah, ki je letošnje jesen iz 3 ha posejane zemlje s krompirjem oddala skupnosti 13.800 kg krompirja. Tu imajo že uvedene norme, zato je tudi organizacija dela dobra. Normiranje v naših zadrugah otežkoča razdrobljenost zemljišč. Iz dosedanjih izkustev pa vemo, da naši odbori OF nudijo zelo malo pomoči kmečko obdelovalnim zadrugam. Nekaj uspehov lahko beleži pri tem odbor OF Sv. Križ. Da bomo nudili več pomoči našemu združništvu, morajo kmečke komisije poživiti svoje delo, kjer pa teh komisij še ni, jih je treba takoj ustanoviti.

V letošnjem letu so odigrale važno vlogo pri izpolnjevanjih planskih nalog naše frontne brigade, zlasti pri sečnji lesa in na raznih gradnjah, o čemur je bilo govora že na zadnjem plenumu. Med letom je bilo formiranih 15 frontnih brigad z 210 člani, ki so napravili 189.188 delovnih ur ali 23.577 delovnih dni. Brigadirji so nadomestili 78 delavcev, ki bi za opravljeno delo morali biti zaposleni vse leto. Zdaj se ponovno pojavlja velika potreba po formiranju frontnih brigad, predvsem za razkladanje koks v jeseniški železarni, ki zelo neplansko prihaja iz inozemstva in je večkrat treba plačevati visoke stoinine.

Prostovolnena dela pri raznih nučnih planskih nalogah in drugih akcijah se je po nepopolnih podatkih udeležilo letos 46.339 frontovcev, ki so napravili 250.616 delovnih ur. Najboljše v prostovoljnem delu je bil MOOF Jesenice in KOOF Rateče Planica. Preko zime bi mogli mnoga lokalna gospodarska vprašanja rešiti s prostovoljnim delom. Za opravljeno prostovolno delo je bilo že izdanih 255 priznanj, 121 zlatih značk z zvezdo,

O organizacijskih vprašanjih Osvobodilne fronte

V nadaljevanju svojega govora se je tov. Ivan Veber dotaknil še nekaterih organizacijskih vprašanj. Tako je ugotovil premalno povezavo OF z ostalimi množičnimi organizacijami od OOOF navzdol. Prav tako še ni prave povezave med sekretariati KOOF in vaškimi odbori. Zveza borcev životari, ker ne prejema zadostne pomoči od okrajnega od-

248 zlatih značk, 271 srebrnih in 135 bronastih značk.

Gradnja združnih domov ne napreduje po zamišljenem načrtu. Velik uspeh pa so dosegli graditelji združnega doma v Ribnem pri Bledu, ki so pred mesecem slavili težko priboričeno zmago in spravili dom pod streho.

Na področju ljudske inspekcije smo dosegli že nekaj uspehov. V Kranjski gori je n. pr. ljudska inspekcija odkrila, da so prodajalke industrijskega magazina skrivale zase blago pod mizo. Nekaj sličnih nepravilnosti je bilo odkritih tudi drugod. Grupe frontnih ljudskih inspektorjev so izvršile 4 samostojne preglede, 13 pregledov pa je bilo izvršenih po zaključku seminarja. Vendar pa lahko ugotovimo, da se frontne organizacije vse premalo zavedajo pomena ljudske inspekcije, ki je močno orožje in kontrolni organ v rokah ljudstva za odстранje morebitnih napak in nepravilnosti. Nekateri člani OF, predvsem v bohinjskem kotu se branijo sodelovati v ljudski inspekciji, češ da bi se kot kontrolni organi zamerili temu ali onemu. Dozdaj je bilo v vsem okraju postavljenih komaj 50% vseh grup ljudskih inspektorjev, v kolikor pa so bile postavljene, je opaziti premalo izvoljenih žena, ki so dnevno najbolje priče raznih nepravilnosti.

bora ZB. Isto je z mladinskimi organizacijami. Nekaj bolje stoji organizacija AFŽ, vendar se čuti pomanjkanje ideološko-vzgojnega dela med ženami.

V okraju je 30.107 volivnih upravičencev, to je 91% vsega prebivalstva v starosti nad 18 let. Od ostalih 9% pa jih je prav gotovo najmanj še 5%, ki imajo pogoje za sprejem v članstvo. Med le-

KDO BO ZMAGAL?

V zvezi z volitvami v krajevne ljudske odbore so odbori Osvobodilne fronte sprejeli tekmovanje v sledečih točkah:

1. Na katerem množičnem sestanku OF bo podana v referatu in diskuziji najboljša analiza dosedanjega dela KLO-la in odbornikov.

2. Kateri OF odbor bo izdelal najboljši načrt organizacije o pomoči KLO-tem pri izvedbi gospodarskih nalog.

3. Kateri OF odbor bo izdelal do volitev najboljši letni plan dela za leto 1950.

4. Kateri OF odbor bi izvršil najširšo aktivizacijo članov za poset izobraževalnih tečajev in študija Zakona o ljudskih odborih in Kardeljevega članka o ljudski demokraciji v Jugoslaviji.

5. Kateri OF odbor bo dosegel najboljšo rezultate pri delu za ustanavljanje kmečko obdelovalnih zadrug.

6. Katera grupa ljudske inspekcije OF bo pokazala do volitev največjo aktivnost in uspehe.

7. Kateri OF odbor bo izvedel najboljšo povezavo dela med vsemi množičnimi organizacijami OF.

8. Kateri OF odbor bo o predvolivni dejavnosti poslal najboljši dopis našemu lokalnemu listu »Jesenški kovinar«.

9. Kateri OF odbor bo dosegel najvišjo udeležbo v odstotkih in oddanih glasov za OF.

10. V katerem KLO-ju bodo volitve najprvo zaključene s 100%-no udeležbo.

11. V katerem kraju bodo najbolj izvršene vse tehnične priprave za volitve.

tom je bilo iz članstva izključenih 664 članov, v glavnem zaradi tega, ker se niso udeleževali volitev v OF odbore, ali pa so namerno sabotirali razne prostovoljne frontne delovne in druge akcije. Nekaj članov pa je bilo izključenih tudi na nepravilen način z enostavnim odvzemom legitimacije. Taki primeri so bili na Hrušici, Zgornji Gorah, pa tudi drugod. Izključitev je treba izvesti javno na množičnem sestanku in z obrazložitvijo razlogov izključitve.

Večjo pažnjo bo v bodoče posvečati tudi sestankom krajevnih in vaških odborov OF, plačevanju članarine in socialnega fonda. Najboljši glede sestankov so Rateče-Planica, Podmožakla na Jesenicah in Mošnje. V plačevanju članarine pa so najboljši Podkoren, Ljubno, Prezrenje, Vrbanje, Dovje, Jesenice in še nekateri.

Ob zaključku je tov. sekretar omenil še bližajoče se volitve v krajevne ljudske odbore in omenil, da bodo te volitve točna slika vsega našega dela, slika, ki bo pokazala v koliko smo uspeli odpraviti nakazane napake in v koliko smo sposobni zaktivizirati čim več članstva za sodelovanje pri volitvah.

Za poživitev dela frontnih organizacij je OOOF razpisal tudi trimesečno tekmovanje, ki traja od 29. novembra do konca februarja 1950. Točke tekmovanja in razpisane nagrade bomo objavili v naslednji številki. Prav tako je bilo na plenumu sprejeto medsebojno tekmovanje KOOF v zvezi z volitvami v krajevne ljudske odbore, ki ga objavljamo na drugem mestu.

Po obširni diskusiji so zastopniki frontnih organizacij poslali resolucijo CK KPS in IOOF Slovenije, v katerih obljubljajo, da bodo nudili krajevnim ljudskim odborom vso pomoč pri izva-

Skupaj s 14 tovariši je omahnil ob kolu, star 30 let. Kri je curlala iz prs petnajstih komunistov in poila zemljo...

Kri... Seme za novo življenje...

Na koga si misliš, Edi, ko so te mučili in peliali na morišče? Vem: Na svojo sivolaso mamo, na vse preganjane slovenske matere in otroke, na vse trpeče ljudi po zaporih in taboriščih smrti, na ponosne in nepremagljive borce po gozdovih. Na vse to si mislil in to Ti je dajalo moči, da si ostal zvest do konca.

Rdeče listje pada z dreves, Edi. Tudi pod Stolom in Beguniščico. Veter Ti pošila jesenski pozdrav prerolene in svobodne domovine in pokriva Tvoj grob z rdečimi listi. Pokriva Tvoj grob, grobove Tvojih tovarišev, ki jih le milijon sedemsto tisoč...

MEHANIZACIJA POLJEDELSTVA JE POT DO SOCIALISTIČNE PREOBAZBE VASI

EDIJU GIORGIONIJU V SPOMIN

Koncem oktobra 1941 so ga poslali iz Ljubljane na Gorenisko in mu poverili

Giorgioni Edo, talnik predvoine javorške »Svobode«

zaupno nalogo. Ponosen in prepričan, da bo nalogo in zaupanje do kraja izpolnil, je šel na pot.

Prišel je pod planine, ali njegove misli in načrte in stremjenja je uničil podel človek, izdajalec. Pokazal ga je Nemcem. Po hudem boju so ga skupaj z uletimi tovariši odpeljali v Begunje.

»Vigaun!« Kakor da Begunje, te lepe in mirne vasiče ni več. Ogromna graščina in še bolj ogromni gestapovski zapori. — Vigaun! Strah in trepet za vso Gorenisko.

V teh strašnih Begunjah so ga mučili do smrti. Ali izvedeli od nje niso ničesar.

Edi Giorgioni z Javornika je molčal. Pravzaprav ni molčal. Povedal je gestapovcem vse, kar le vedel o njih: da so psi, da ne bodo nikdar zmagali, da bodo zmagali naši partizani! Na morišču v Dragi je ponosno gledal smrti v oči. Skupaj s 14 tovariši je zapel »O! Dobrodo!... Privezan h kolu je gestapovcem še enkrat zaklical: »Predno bodo strohnele mole kosti, bo naša domovina svobodna!«

Delovni kolektivi tekmujejo na čast Oblastne partijske konference

Na čast Oblastne partijske konference ljubljanske oblasti so številni delovni kolektivi v jeseniškem okraju začeli tekmujejo za višjo storilnost dela. Med prvimi, ki je počastila konferenco, je bil delovni kolektiv šamotarne v jeseniški železarni, ki je prvi dan tekmovanja, ki traja od 7. do 13. novembra, dosegel sledeče uspehe: mladinska grupa Anice Lagoje je dosegla dnevno normo 215%, Mladinska grupa Malde Markun 250%, grupa Antona Racki 130%, grupa Vestra Mohoriča 136%, grupa Franca Prestere 150%, grupa Alolza Reica 223%, grupa na stroju za tlačenje opeke 176%. Brigada Krašovec (stiskalnica) je dosegla normo 223%, brigada Bernik pa 120%.

Tekmovanje se v šamotarini in ostalih obratih jeseniške železarne nadaljuje. Prav tako tekmujejo delovni kolektivi tudi v drugih podjetjih v jeseniškem okraju. O rezultatih tekmovanja bomo poročali prihodnjič.

Nova delovna zmaga v gozdarstvu

DELOVNI KOLEKTIV GG BLED DELA ŽE ZA ČETRTO PLANSKO LETO

Bled, 6. novembra.

Že 24. oktobra je delovni kolektiv Gozdnega gospodarstva Bled slavil veliko zmago. Izpolnil je lesni plan poseka v skupni lesni masi s 102%. Ta delovna zmaga pa je še toliko pomembnejša, ker sovpada s stoddostno izpolnitvijo plana poseka glavnih sortimentov.

28. oktobra se je prejšnjima zmagama pridružila še tretja. Izpolnili so letni plan oddaje hlodovine ter prekoračili letno plansko oddajo drogov in tesanega leša.

Tako je v borbi za doseganje planskih nalog, v bitki za čimprejšnjo izgradnjo socializma in v odgovor vsem klevetnikom naše domovine, delovni kolektiv GG Bled izvojeval eno izmed najvažnejših nalog v gozdarstvu in dosegel zavidljivo delovno zmago. Ta pomembna delovna zmaga je bila dosežena kljub samo 70 odstotkov planirane delovne sile. V tej številki so vštete tudi frontne brigade, prostovoljni doprinosi šole NM Begunje in nedeljske prostovoljne delovne akcije nameščencev GG Bled ter gozdnih uprav, ki so se skupno borili za izpolnitev planskih nalog. Zato je zmaga zaradi pomanjkanja delovne sile še toliko večja.

Levi delež v tej bitki pa je doprineslo tudi gibanje za višjo storilnost dela. Mladinska brigada Ferdinanda Korosca, delovne brigade Dijača, Gasperja in drugih borcev za višjo storilnost, so s ponosom in visoko politično zavestjo izvrševali svoje delo.

Partijsko vodstvo, sindikat in strokovnjaki GG Bled pa niso bili aktivni samo pri izpolnjevanju planskih nalog. Kulturna in športna razgibanost je tudi plod njihovega vztrajnega dela. Danes ima gorenjski gozdni delavec svoje

Kulturna in izobraževalna društva prevzemajo vodstvo vsega kulturno-prosvetnega življenja na svojem področju

(Nadaljevanje članka »Ljudska prosveta v jeseniškem okraju stopa na novo, organizacijsko trdnjšo pot« iz 44 štev.).

V jeseniškem okraju je bilo do srede oktobra ustanovljenih in utrjenih 17 kulturnih društev. Od tega so 4 sindikalna kulturno-umetniška (SKUD), 7 izobraževalno in 6 kulturno-prosvetnih društev. V 4 krajih so priprave napredovale tako, da bo mogoče društva ustanoviti še pred II. kongresom Ljudske prosvete Slovenije.

V ustanovljenih društvih je 3307 članov. Od tega je 52 odstotkov aktivnih, kar je zelo razveselivo dejstvo. Potrebno pa bo pridobiti še več podpornih članov, zlasti mladine, ki se je v zelo nizkem številu vključila v društva. Niti 20 odstotkov mladine v društvih je številka, ob kateri se moramo ustaviti. Treba bo najti sredstva in načine za številnejše pristopanje mladine v članstvo. O tem morajo nujno razmišljati

društveni odbori in vse članstvo, zlasti pa mladinske organizacije. Mladina se mora zavedati, da so vsi napori in vse borbe, ki jih biše danes naše delovno ljudstvo za izgradnjo boljšega življenja, investicijski kapital, naložen prvenstveno za mladi rod, ki bo užival sadove današnjih prizadevanj. Čas je, da začne tudi mladina kulturno živeti, ker le-to jo bo odvracalo od premožnega obiskovanja plesov v blejski kazini in podobnih lokalih.

Ko dobivajo kulturna in izobraževalna društva značaj popolnih vodij na svojem področju in značaj edinih družbenih organizacij s kvalifikacijo gojiti in razvijati kulturno-prosvetno življenje, je potrebno spregovoriti tudi o nekaterih skupinah, ki še obstajajo izven ljudsko-prosvetne organizacije. Ena godba na pihala, dva pevski zbora in nekaj igral-skih skupin pripada zaenkrat še raznim množičnim organizacijam, kakor gasilski zvezi, AFŽ itd. Zaradi izpolnjevanja in napredovanja teh skupin, je najbolje, da se čimprej pridružijo društvom v svojem kraju, kjer jim bodo društva nudila vso možno pomoč.

Prav tako je nujno spregovoriti o nepravilnem gledanju nekaterih organizatorjev raznih proslav in prireditev izven ljudsko-prosvetne organizacije. Bilo je nešteto primerov, ko so bili ljudsko-prosvetni sveti in posamezni aktivisti prisiljeni prirediti igro, koncert ali kaj podobnega, ker so tako zahtevali gotovi ljudje, ki so smatrali kulturno udeleževanje za primerno obliko zbiranja denarnih sredstev v vse mogoče namene.

Če bi se še v bodoče posluževali prakse, bi to pomenilo kulturni samomor in stalno padanje umetniške ravni izvajanih del. V vseh zgodovinskih dobah je bila kultura last vladajočega razreda, ki se je z njo okoriščal in jo gojil. Potem je tudi naša kultura po zakonitosti družbenega razvoja last delovnega ljudstva, ki je nosilec oblasti. Zato se bo tudi vse moralno in materialno podpiranje naše kulture moralo zrealiti v tej luči in se bodo morala najti denarna sredstva društvom in posameznim sekcijam. To bodo morali doumeti tudi tisti, ki tega dozdaj niso mogli.

V letošnji zimi bodo ljudsko-prosvetne organizacije pokazale svojo moč in svoje sposobnosti predvsem pri organiziranju izobraževalnih tečajev. Zato naj ne bo društva, ki ne bi organiziralo izobraževalnega tečaja v obliki, ki bo v kraju primerna in izvedljiva. Tu se bo tudi pokazala resnična povezanost množičnih organizacij z ljudsko prosveto in obratno.

Ko dobiva predkongresno tekmovanje vse večji razmah, naj bo ena osnovnih točk tekmovanja — akcija izobraževalnih tečajev. Revija kulturno-umetniških skupin bo vrh predkongresnega tekmovanja. Skupine iz Kroke, Lesc, Bleda, Javornika, Jesenice, Boh, Bistrice, Kranjske gore, Begunje in ostalih krajev, ki bodo v času revije gostovale ali nastopale v domačem kraju, bodo pokazale doseženo umetniško raven in uspehe dosejanega dela.

Z resnim delom bomo dosegli uspehe, za katere nas ne bo treba biti sram pred našim delovnim ljudstvom in ne pred borci, ki so pred desetimi ali več leti kazali pot k resnični in pravi kulturi. Takrat, ko je bilo v naši deželi najhuje, so ti umirali v Begunjah in drugih moriških s pesmijo na ustih. Tainik javorniške Svobode Giorgioni Edi, ki je bil ustreljen kot talec v Begunjah, je umrl z vzklikom: »Živela Rusija!« Zato tudi mislimo, da danes med nami ni človeka, ki bi verjel podlim izmišljotinam, ki širijo o nas. Prosvetni in kulturni delavci se bomo po svojih močeh trudili, da bo prodrla o nas resnica v svet, da se razgalljo laži in podlosti in da se uveljavi pravica malih narodov do enakopravnosti med velikimi. Zavedati se moramo našega poslanstva in se uspešno boriti za zmago resnice in pravice, za zmago miru, dostojanstva in blagostanja za vse delovne ljudi ter spoštovanja načel svobodoljubnosti.

Naloga ljudske prosvete je torej, da seznanimo slehernega človeka z načeli naše borbe. Naša umetnost ima še vedno nalogo, da »natura ogledalo drži«. V času vsesplošnih naporov smo dolžni doprinesiti na svojem področju kar moremo, da se nam ne bo domovina čez leta smejala v pozdrav in da nam zgodovina ne bo mogla ničesar očitati. Pot naše kulture je pot visokega humanizma in k temu cilju naj bodo uprta vsa naša strmljenja.

sindikalno športno društvo »Gozdar«, ki je prvo te vrste v Jugoslaviji. Društvo je v širokem in krepkem razmahu. Prav tako se tudi stalno dviga življenjski standard našega gozdnega delavca in razmere se dnevno izboljšujejo.

Ponosni na delovne zmage, kolektiv GG Bled pozdravlja svojo Partijo in njeno vodstvo, posebno pa ljubljene maršala Tita z geslom: Delamo že za četrto plansko leto!

Č. B.

Mladina HC Moste

napoveduje tekmovanje v čast

29. NOVOBRA

dij, v katerega bodo vključili vso mladino.

7. Ustanovili bodo dramsko skupino, ki bo pripravila dve igri. Mladinska skupina pevcev se bo vključila v sindikalni pevski zbor.

8. Uvedli bodo boks, formirali ekipo za odbojko, nogomet in namizni tenis.

9. Mladinci bodo 100%-no posečali predvolsko vzgojo.

10. Do 29. novembra bo mladina HC Moste opravila 1000 prostovoljnih delovnih ur.

S temi in drugimi tekmovalnimi točkami hoče mladina HC Moste dokazati, kako uporno pri nas gradimo razne oblike, kako se pri nas borimo za boljše življenje. Mladina zagotavlja, da bo storila vse, kar od nje želi Partija in tov. Tito.

Plačaj naročnino, sicer bomo ustavili pošiljanje lista!

Udeležujmo se izobraževalnih tečajev

Prišel je čas, ko mora sleherni človek na vasi začutiti, potrebo po novi dejavnosti, to se pravi potrebo po novem, pravilnem odnosu do stvari. Človek na vasi mora začutiti moralno dolžnost do zavestnega vključevanja svoje dejavnosti v novi družbeni red — socializem. Zato že leto in dan govorimo o socialistični preobrazbi naše vasi.

Kako bomo to preobrazbo izvedli? Z izobraževalnimi tečaji! Ob lanskoletnem poskusu se je pokazalo, da so izobraževalni tečaji najbolj učinkovito sredstvo za doseg tega cilja.

Izobraževalni tečaji bodo našemu človeku na vasi nudili krepko ideološko oporo, mu razbistrili okostenele pojme stare miselnosti, odprli jasen pogled na svet in dogajanje okrog njega ter mu razširili obzorje vsaj z osnovnim, toda solidnim znanjem, ki ga vsak dan v vedno večji meri terja od nas. Stvar okrajne komisije, še bolj pa posameznih krajevnih štabov je, da organizirajo tečaj v tako privlačni in življenjski obliki, da se bo število udeležencev v času tečaja večalo, ne pa obratno.

Izobraževalni tečaji, ki so na lanskoletnih izkustvih planirani za letošnjo zimo, so zamišljeni izključno za vaške prilike, dočim so za industrijske kraje predvidene ljudske univerze.

Naj na kratko povzamemo letošnji program izobraževalnih tečajev. Iz tega bomo razbrali njih neposredno življenjsko aktualnost. Vaški izobraževalni tečaj obsega polnih 40 ur predavanj o kmečkem združništvu, najbolj perečem vprašanju našega socialističnega gospodarstva. Dalje obsega program 40 ur slovenskega jezika. Da v obvladani materinščini, tako v pravorečnem slovnem, pravopisnem in stilističnem pogledu več ali manj šepamo skoraj vsi, je dejstvo. Zato je potrebno, da našemu človeku na vasi z vrednostne strani pokažemo tudi na kulturni pomen trdnega znanja materinščine v govorni in pismeni praksi, saj je končno tudi naš jezik stvar našega patriotizma. Ostala polovica programa obsega 20 ur praktičnega računstva, zdravstva in ljudske tehnike. Vsega skupaj bo tedaj 160 ur in sicer

dvakrat tedensko po štiri ure, kar znaša dvajset tednov ali 5 mesecev od novembra do konca marca.

Iz programa je jasno razvidno, da gre za posredovanje živih, najbolj perečih vsebin, ki jih nujno mora osvojiti sleherni človek na vasi, če hoče postati resnično napreden in koristen soustvarjalec socializma.

Nobenega dvoma ni, da bo naš kmet vsebine radevolje sprejel, vprašanje je le, kako bo obisk tečaja pripravljen. Lanskoletna izkustva nam govore o raznih napakah glede organizacije: o malomarnosti in brezbržnosti aktivistov množičnih organizacij, še bolj pa neokretnosti v tehnični izvedbi. Umljivo je, da je kmet, kateremu je bil aktivist slabo predložil pomen in važnost tečaja, obstal pred lastnim predsodkom, češ da gre za nekako šolo, zamahnil z roko in vpis odklonil. Ponekod pa se je tečaj sicer srečno začel pa je zaradi pomanjkljivega predavateljskega kadra ali zaradi nemoči istega, predčasno in žalostno končal. Vzroki neuspehov so bili različni, vendar je treba poudariti, da je bila največja pomanjkljivost bolj moralnega kot stvarnega značaja. Saj ima-

mo tudi primer, ko si je štab tečaja uspešno pomagal z lastnimi silami, čeprav je bilo vprašanje predavateljskega kadra enako pereče kot drugod. Z dobro voljo in energičnim podiranjem pomislekov se da doseči marsikaj. Da je to res, pričajo tečaji, ki so lani vsaj deloma uspeli, n. pr. v Stari Fužini, Nomenju, Begunjah in morda še kje.

Odveč bi bilo na tem mestu na dolgo in široko govoriti o tehnični organizaciji tečaja in samega vodstva, ker je že in še bo izdala navodila okrajna zveza prosvetnih društev. Naglasil bi samo, da je treba ljudi prepričati, da ne gre za nobeno papirnato šolo ali za suhoparna predavanja, marveč za življenjsko stvarnost, ki je v interesu vsakega poedince in celote. K izvedbi je treba pristopiti množično, to se pravi: vsi aktivisti dotičnega kraja. V propagandi sami pa je treba biti iznajdljivi, prepričljivi in vztrajni. Zavedati se moramo, da je pri vsem tem glavna ovira ledena stena raznih pomislekov in predsodkov, ki jo je moč dobro in tople besede otajati in podrla.

L. J.

FIZKULTURA IN ŠPORT

Za 25-letnico planinskega društva Jesenice
je na Vršiču zagorela električna luč

Planinci na Jesenicah niso samo udarniki v železarni in drugih podjetjih, ampak so pripravljeni za obema rokama in zavijanimi rokavi prijeti za delo povsod, kjer to zahtevajo koristi skupnosti. Lansko leto se je iz skromne želje in velike potrebe med jeseniškimi planinci porodila misel — elektrifikacija planinske postojanke na Vršiču. Kolektiv planincev je stal pred težko delovno akcijo. Sprva majhna delovna brigada, ki se je uspešno borila z različnimi težavami, je kasneje mobilizirala in aktivizirala tudi druge. V prvem snegu leta 1948 so po temeljitih pripravah začeli z delom.

Se predno so zginile poslednje zaplate umazanega snega po robih Vršiča, so aprila letos zapele žage in sekire ter krampi in lopate. Preko vsega poletja je odmevala pesem številnih delovnih brigad. Česar planinci-kovinarji sami niso zmogli, so jim pomagali dobri ljudje in planinci od vsepovsodi. Pomagali so gorniki iz Ljubljane, Kranja, Medvoda in še od drugod. Velik delež so doprinesli DES-ovci z generalno direkcijo na čelu, prav tako planinci in delovni kolektiv tovarne IMPOL v Slov. Bistrici. Seveda pa bi Jeseničani zatajili samega sebe, če ne bi oni skupaj z upravo železarne, sindikalno podružnico kovinarjev in ob izdatni pomoči ljudske oblasti, opravili levjega deleža. Med elektrifikacijo so prednjačili Gustej Balantič, moister Novšak in Zdravko Ravnik, ki so skoraj dan in noč čepeli na drogovihih elektrovodih.

Pri napeljevanju elektrovida je bilo opravljenih nad 20.000 prostovoljnih delovnih ur, kar priča o veliki zavednosti naših planincev. Od Kranjske gore do Erjavčeve koče na Vršiču je bilo treba postaviti 72 drogov visoke napetosti in 23 drogov na nizko napetost do Tičarjevega doma. Elektrovod je dolg 7 km in je bilo porabljenih žice nad 25 km. Ta delovna zmaga je rezultat složnega, nesebičnega dela jeseniških kovinarjev, kranjskogorskih kmetov ter ostalih planincev širom Slovenije.

Vsa terenska dela so bila izvedena na najtežjem terenu in v velikih strmih. Za elektrovod je bilo treba izsekati 8 metrov širok gozdni pas. Da so bila zaključena dela izvršena pravočasno, je zasluga tistih delavcev in planincev, ki so kljub snežnim viharjem do zadnjega vztrajali v najtežjih delovnih pogojih.

V soboto, 29. oktobra zvečer so v kočah na Vršiču ugasnile petrolejke, baklje in sveče in ob 19. uri 10 minut je v Erjavčevi koči (1515) in Tičarjevem domu (1650 m) zagorela električna luč. Pred kočo, ki je bila okrašena z zelenjem in zastavami, so se zbrali planinci, ki so največ pripomogli k izvršitvi tega dela. Slovesnost je povzdignil še globok sneg, ki so ga viharji namedli v zadnjih dneh po naših gorah.

Ob novi razsvetljavi je najprej spregovoril predsednik PD Jesenice tov. Korenini, ki je poudaril velik pomen elektrifikacije Vršiča za nadaljnji razvoj našega planinstva.

V imenu ljudske oblasti pa se je graditeljem prisrčno zahvalil podpredsednik vlade LRS tov. Marjan Brečelj, ki je med drugim dejal:

»Smo v najvišji gorski postojanki v Jugoslaviji, ki jo razsvetluje električna luč, na razvodnici Soške in Savske doline. V prednjih vrstah borbe za elektrifikacijo Vršiča so stali delavci, jeseniški kovinarji. Vi, ki ste pionirji izgradnje socializma v naši državi, ste nam poročstvo srečne bodočnosti.«

Jeseniški gorniki so tov. podpredsedniku vlade LRS zagotovili, da je elektrifikacija Vršiča šele prvi korak v vrsti delovnih akcij, ki jih bodo izvršili na Vršiču. Ta edina vez med Savsko in Soško dolino more postati v bodoče še bolj trdna. Na Vršiču bodo zgradili nov, sodoben planinski dom s 110 ležišči in ga opremlili z vsem ugodjem. S pomočjo Smučarske zveze Slovenije in sindikalne podružnice kovinarjev bodo zgradili prvo smučarsko postajo. Center smučarskega športa se bo iz Kranjske gore pomaknil na Vršič, kjer so prav z

elektrifikacijo dane najširše možnosti za velike in največje alpske smučarske prireditve. Na Vršiču bi bilo treba v najkrajšem času odpreti tudi alpsko plezalno šolo, kjer bi se pod izkušenih vodstvom vzgajal mladi rod v borbene planince.

Zdaj je bivanje na Vršiču nadvse prijetno. Gostoljubnost dobro oskrbovane koče, dobro založena kuhinja, nove postelje, vse to vabi vsakogar, ki si želi počitka in naučiti lepote v naših svobodnih slovenskih gorah.

Na najvišjem transformatorju v Jugoslaviji, poleg koče, so planinci pod plaketo maršala Tita zapisali: »V letu 1949 so gorniki v izvrševanju Titovega plana udarniško izgradili ta elektrovod v korist ljudstva socialistične domovine.«

Fuchsova brv čez Savo pri
Kamni gorici je izročena
prometu

Odbor za postavitev Fuchsove brvi sporoča, da je bila brv s 1. novembrom izročena svojemu namenu in da se je lahko poslužujejo vsi za prehod čez Savo.

V zvezi s svoječasnno kritiko v »Jesenškem Kovinarju«, smatramo za potrebno, da pojasnimo vzrok zakasnitve, da se ne bi morda delala krivica tistim, ki so največ pripomogli, da je brv danes ponovno vspostavljena:

Turistično društvo v Radovljici je s pomočjo predsednika KLO Kamna gorica in vseh prizadetih krajev že lani pokrenilo vse, da bi bila brv čimprej postavljena. Predsednik KLO Kamna gorica je že lani pri krajevnem ljudskem odboru izposloval potreben kredit din 60.000 za gradnjo brvi. Kljub odobrenemu kreditu pa se z obnovo ni moglo takoj pričeti zaradi pomanjkanja delovne sile, zlasti pa podjetja, ki bi strokovno izvršilo delo do določenega roka 15. decembra 1948. Toda odbor za postavitev brvi ni odnehal. Pri gozdnem gospodarstvu smo izposlovali gradbeni les, ki so ga vaščani po večini sami brezplačno obdelali. Ker železarna na Jesenicah naši prošnji za dodelitev potrebnih žebeljev ni mogla ugoditi, nam je priskočila na pomoč tovarna »Plamen« v Kropi, ki je dobavila vse potrebne žebelje in vijake, za kar se ji najlepše zahvaljujemo. Največja zasluga pa gre vsekakor tov. Šparovcu, ki nam je v prostem času stavil na razpolago vse svoje strokovno znanje in tako omogočil rešitev tega za naše kraje zelo perečega vprašanja. Če bi nam tov. Šparovec že lani mogel pomagati, bi bila brv že zdavnaj gotova.

S.

V bodoče si bo črnilo lahko
pripravil vsak sam

Tov. Stanko Lapuh, profesor državne gimnazije v Radovljici, nam je pred kratkim poslal na vpogled stekleničico črnila in »surovino«, iz katere je črnilo napravil. V svojem pismu tov. profesor pravi med drugim: »Že nekaj časa sem se ukvarjal s poizkusi, kako naiti kar najbolj enostaven postopek izdelati domače črnilo. To se mi je tudi posrečilo. Kakor vidite iz rokopisa se črnilo prav dobro pozna na papirju in so tako zdaj dane vse možnosti, da si ljudje lahko pripravijo črnilo doma.«

Navodilo za izdelavo črnila je tov. profesor opisal takole:

Kakor je znano, ima vsaka roža svojo zdravilno vrednost. Tudi grmičje jo ima — namreč v splošnem pomenu gošpodarsko. Kdo ne pozna na primer visoke vrednosti brinja, šipka, češmina in drugih. Poleg naštetega in drugega grmičja pa raste po naših poljskih grobljah in deloma tudi v gozdu grmovje, ki mu pravimo kosteničevje (Liguster). Na koncu vejic se nahajajo grozdiki črnih koščicastih (pečkatih) jagod, ki dozore koncem septembra. Sedaj je še čas za nabiranje.

Črnilo pa napraviš takole: na eno pe-

KULTURA IN PROSVETA

Na Jesenicah so ustanovili SKUD Kovinar
„Toneta Čufarja“

Poleg okrajne prosvetne konference smo imeli na Jesenicah v preteklem mesecu tudi občni zbor SKUD-a »Kovinar«. Znano je, da SKUD »Kovinar« v zadnjem letu ni deloval tako, kot bi bilo potrebno in da so v imenu SKUD-a delovali le posamezni odseki — seveda vsak po svoje, kar nikakor ni v skladu s pravili kulturno umetniških društev. Priznati sicer moramo, da so posamezni odseki, kakor n. pr. gledališče, godba na pihala in mladinski zbor delali zelo aktivno in dosegli lepe ter zavidanja vredne uspehe, vendar med odseki ni bilo potrebne povezave in uprava SKUD-a v največjih primerih za to delovanje niti vedela ni.

Da bi bili vsi ti nedostatkji za doboče delovanje SKUD-a »Kovinar« odpravljeni, je bilo potrebno izvoliti upravo, ki bo vsem nalogam, ki jo čakajo, kos in bo sposobna v nastopajoči sezoni reorganizirati delo v smislu pravil kulturno umetniških društev. Občni zbor je izvolil v upravo najboljše prosvetne delavce, ki nam s tov. Burnik Jankom na čelu jamčijo za pravičen razvoj društva. Poleg reorganizacije društva si je zadala nova uprava nalogo ustanoviti folklorno skupino, lutkovno gledališče, mladinski zabavni orkester in ženski zbor, kar moramo vsekakor pozdraviti. Da je dobilo društvo sprčo njege obnove tudi na zunanji pravo prosvetno lice, je občni zbor sklenil, da se bo SKUD preimenovalo v SKUD kovinarjev »Toneta Čufarja«, znanega prosvetnega delavca in borca, ki je dal svoje mlado življenje za Titovo Jugoslavijo.

Ker stoji novo izvoljena uprava pred težkimi nalogami, katere hoče častno izpolniti, apelira na vse lokalne ustanove, da jeseniško prosvetno delovanje podpirajo in dokončno prestopajo z zapo-

stavljanjem naših najboljših prosvetnih delavcev, od katerih je v pretežni večini odvisno kulturno-prosvetno delovanje našega delavskega revirja.

Iz jeseniškega glasbenega
življenja

V preteklem mesecu smo slišali na Jesenicah zopet dva koncerta, ki ne smeta v pozabljeno Dne 19. oktobra smo poslušali zbor Slovenske filharmonije iz Ljubljane, ki je pod vodstvom dirigenta Rada Simonitiija izvajal koncert pesmi naših najboljših skladateljev. Gostovanje Slovenske filharmonije je za Jeseničane izrednega pomena in nam je o našem reprezentativnem zboru, ki je glasovno čvrst, tehnično lepo izdelan in ga vodi priznani dirigent, nemogoče napisati kaj več kot: »Pridite še! Za razumevanje vaše umetnosti Jeseničani žal še nismo dozoreli. Upamo pa, da se bomo spričo mesečnih gostovanj, ki so nam s strani Koncertne poslovalnice Slov. filharmonije obljubljeni, izpopolnjevali od koncerta do koncerta.«

Poleg Slovenske filharmonije nas je dne 22. oktobra obiskal tudi SKUD »Iskra« iz Zenice, ki je nastopil s pevskim zborom, folklorno skupino, tamburaškim zborom in recitacijami. Vsa izvajanja so bila dobro podana. Prav poseben uspeh pa je imela folklorna skupina, ki je v pestrih narodnih nošah zaplesala originalne bosanske pleske. Vsekakor pa je grajanje vredna jeseniška publika, ki ni smatrala za potrebno, da obišče koncert naših sodelavcev iz Zenice, ki so zaradi slabega obiska na koncertu odnesli kaj čudne spomine iz Jesenic. Podobnim obiskem bodo morale naše organizacije v bodoče posvečati več pozornosti, da se slični primeri ne bodo ponavljali.

Ljudska inšpekcija:

Moka na dežju in snegu

Na pritožbe delavcev je ljudska inšpekcija predelovalnih obratov Železarne Jesenice v ponedeljek 7. novembra dopoldne napravila kontrolo v centralnem skladišču (Kašti) na Jesenicah in ugotovila tole:

Pod lopo na tovarniški strani, ki je razen ob zidu in nadzidka s treh strani izpostavljena dežju in snegu, je bilo zloženih okrog 20 vreč moke, kar vse je bilo že močno premočeno. Na vprašanje, kako je do take malomarnosti prišlo, šofer Franc Pogačnik zatrjuje, da je moko v dežju pripeljal iz Lesc in da ni

mogel preprečiti okvare zato, ker ni imel potrebnih pokrival. Skladiščnik Lovro Berce pa se izgovarja, da moka takoj po dovozu ni bilo mogoče vskladiščiti zaradi pokvarjenega dvigala.

Kdo je torej kriv, da je bilo okrog 20 vreč moke več ur izpostavljeno dežju in snegu? Naše mnenje je, da so krivi: vodstvo Kašte, ki je v deževnem vremenu napolnilo šoferja do moko, ne da bi mu preskrbelo zaščitna sredstva proti dežju, potem šofer, ki je moko v dežju pripeljal in končno skladiščnik, ki moko, čeprav je bila že zmočena, ni takoj vskladiščil. Da moka ni bila takoj vskladiščena, sta poleg skladiščnika odgovorna tudi vodstvo Kašte in šofer. Na vprašanje so se sprva zagovarjali, da v skladišču ni prostora. Ko pa je komisija ugotovila, da je v njem prostora najmanj za 10 vagonov, se je skladiščnik začel izgovarjati na pokvarjeno dvigalo. Jasno je, da se potrošniki na Jesenicah ne bodo zadovoljili s pokvarjeno moko zaradi izgovora o »pokvarjenem dvigalu«, ampak bodo po vsej pravici zahtevali dobro in zdravo moko. Kdor pa je okvaro zakrivil, naj nosi posledice sam.

Mali oglasi

Razveljavilam izgubljene izkaznice za vstop v železarno, za soc. zavarovanje in vojaško knjižico na ime Mahne Jože, Jesenice, Bleiska cesta 71.

Razveljavilam izgubljeno legitimacijo za vstop v Železarno št. 9301 na ime Savič Lazara, Podkoren št. 54.

Razveljavilam sindikalno legitimacijo št. 60.678 na ime Prhai Jože, Bleiska Dobrava št. 43.

Preključem govorice in napade, ki sem jih izrekel napram organom I.Z.N.Z. Železarne Jesenice in tov. Kočvar Antonu. — Korbar Alojz.

Razveljavilam izgubljeno legitimacijo za vstop v železarno št. 6906 in kolesarsko izkaznico št. 5169, vse na ime Kos Filip, Slov. Javornik, Kurirska 7.

Objave

POTROŠNIKOM KROMPIRJA

Poverništvo za trgovino in preskrbo OLO Jesenice obvešča potrošnike, ki še niso dvignili krompirja na živilske nakaznice za mesec september, da krompir takoj dvignejo, najkasneje pa do 20. novembra 1949, ker bodo sicer zgubili pravico do nabave dodeljenega krompirja.

LJUDSKA UNIVERZA NA JESENICAH

V ponedeljek, 14. novembra 1949 ob 8. uri zvečer bo v dvorani mestnega kina na Jesenicah v okviru Ljudske univerze predavanje

o pasivni zaščiti.

Vabimo vse prebivalstvo Jesenic in okolice, posebno pa hišne posestnike, da se aktualnega predavanja udeleže.

rišče jagod najlj 3—4 dele vode in kuhaj, dokler ne zavre. Ko zavre, odstavi in kar v lončku s kakim primernim tolkačem jagode dobro premečkaj. Nato kuhaj še 10 minut. Ko se vsebina nekoliko ohladi, jo precedi skozi tenko ikanino (cunjo) — in črnilo je gotovo.